

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

2 / 2010

VÄESTÖ

Muuttajia aiempaa vähemmän

ALUETALOUS

Talouden nousu käynnistynyt hitaasti

TYÖMARKKINAT

Teollisuuden työvoima kasvoi

TOIMITILAMARKKINAT

Toimitilamarkkinoiden tilanne haasteellinen

LIIKENNE

Satamien tavara-liikenteessä pientä elpymistä

YMPÄRISTÖ

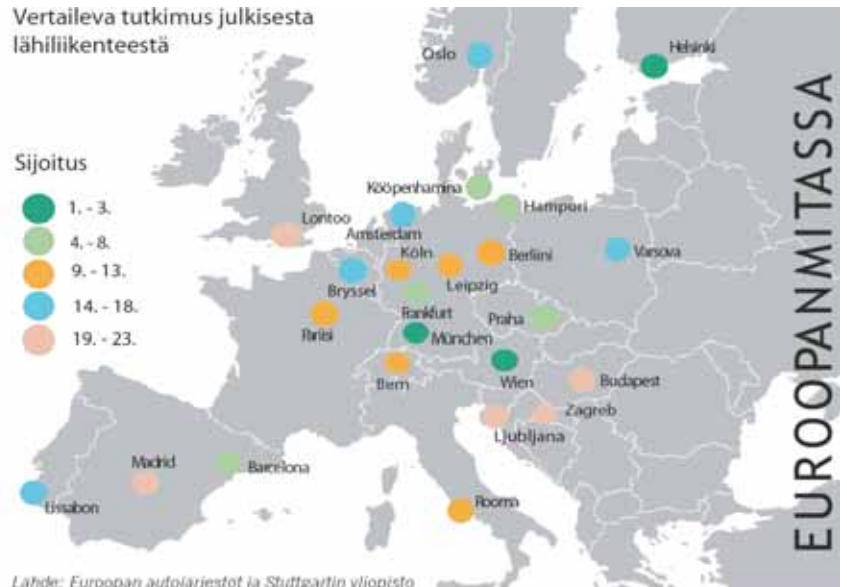
Kaatopaikkajätteen määrä laskussa

VALOKIILASSA

*Susanna Kankaanpää–
Irma Karjalainen*
Ilmasto muuttuu – miten
pääkaupunki sopeutuu?

Ajankohtaiskatsaus seudun kehitykseen 4.6.2010

Vertaileva tutkimus julkisesta lähiliikenteestä

Helsinki julkisen lähiliikenteen kärkitasoa

Helsinki sijoittui toiseksi 23 eurooppalaisen kaupungin julkisen lähiliikenteen sujuvuutta kartoitta-
neessa tutkimuksessa. München oli ensimmäisenä erinomaisella arvosanalla. Helsinki ja 10 muuta
kaupunkia arvioitiin hyväksi julkisen liikenteen sujuvuudessa. Vain kaksi kaupunkia sai arvosanan
välttävä tai heikko.

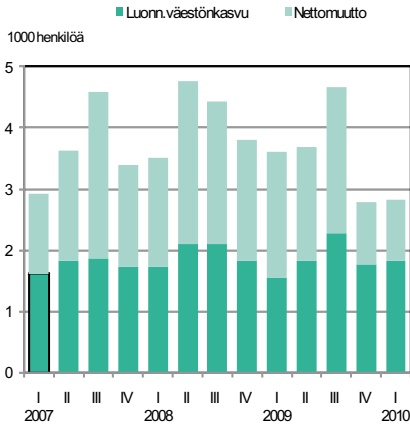
Tutkimuksen suoritti Saksan autojärjestö ADAC sekä 14 muun Euroopan maan autojärjestöä.
EuroTest-testausjärjestelmän puitteissa tutkittiin 23 eurooppalaisen kaupungin julkista lähiliik-
kennettä matkustajien näkökulmasta viime vuoden lopulla. Testissä arvioitiin neljä osa-alueetta:
matka-aika, vaihto (opasteet, viitoitus, soveltuvuus liikuntarajoitteisille), informaatio ja matkaliput
(tarjonnan monipuolisuus, hinnat).

Arvion kohteina oli jokaisessa kaupungissa 31 pysäkkiä ja niiden välillä 85 liikenneyhteyttä. Pysäk-
kien välisiä yhteyksiä tutkittiin vilkkaaseen, normaaliin ja hiljaiseen matkustusaikaan. Internetistä
haettiin ajantasaista tietoa joukkoliikenteen harjoittajan tai kaupungin omistaman liikennelaitok-
sen verkkosivuilta. Toteamuksena oli, että tällä osa-alueella oli eniten puutteita. Hyvän internet-si-
vuston mallina voisi toimia Lontoo, jossa tietoa on saatavilla 16 kielellä.

Liikennevälineiden ja pysäkkien soveltuvuudessa liikuntarajoitteisille havaittiin myös puutteita: Pyö-
rätuolilla liikkuvat pääsivät vaikeuksista kulkuneuvoon vain viidesosassa pysäkeistä. Helsinki nousi
esiin erittäin myönteisenä esimerkkinä esteettömien reittien tiedottajana. Matkalippujen hinnat vai-
htelevat suuresti eri kaupunkien välillä, sillä yhteiskunnan antama taloudellinen tuki julkiselle liiken-
teelle vaihtelee.

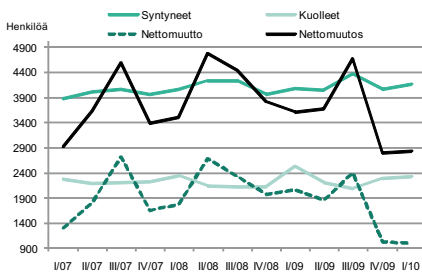
VÄESTÖ

Luonnollinen väestönkasvu ja nettomuutto Helsingin seudulla

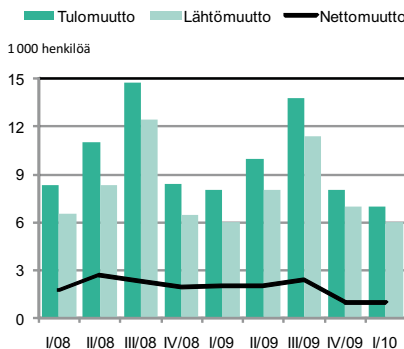
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Väestönmuutos ja sen osatekijät Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Muuttoliike Helsingin seudulla

Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Luonnollisen väestönkasvun osuudessa kaupunkikohtaisia eroja

Helsingin seudulla asui maaliskuun lopussa ennakkotietojen mukaan 1 338 190 ja pääkaupunkiseudulla 1 036 060 henkilöä. Asukasluku kasvoi kolmen ensimmäisen kuukauden aikana Helsingin seudulla 2 830 asukkaalla (0,2 prosenttia) ja pääkaupunkiseudulla runsaalla 2 100 hengellä (0,2 prosenttia). Kasvuvauhti on selvästi hidastunut viimevuotiseen tilanteeseen verrattuna varsinkin pääkaupunkiseudulla, jossa väkimäärä lisääntyi tammi–maaliskuussa lähes 3 000 hengellä. Pääkaupunkiseutua ympäröivän kehysalueen väkimäärän lisäys, joka oli 700 henkilöä (0,2 prosenttia), oli alkuvuonna samaa luokkaa kuin vastaavana aikana vuosi sitten.

Helsingin seudulla syntyi tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 4 160 vauvaa eli saman verran kuin aikaisempina vuosineljänneksinä. Kuolleiden määrä, 2 320, pysyi myös entisellä tasolla. Luonnollinen väestönkasvu lisäsi asukaslukua 1 840 henkilöllä.

Vuosineljänneksittäin Helsingissä syntyneitä on ollut jo parin vuoden ajan aiempia vuosineljänneksiä enemmän, mutta kuolleiden määrä on säilynyt entisellä tasolla. Luonnollisen väestönkasvun osuus Helsingin väestön lisäyksestä oli tammi–maaliskuussa 46 prosenttia, kun esimerkiksi vuoden 2006 ensimmäisellä neljänneksellä se oli 34 prosenttia. Espoon väkimäärä kasvoi tammi–maaliskuussa vain luonnollisen väestönkasvun johdosta. Vantaalla sen osuus oli 58 prosenttia asukasluvun lisäyksestä ensimmäisellä vuosineljänneksellä.

Muuttajia aiempaa vähemmän

Helsingin seudun muuttovoitto oli tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä vain 990 henkilöä. Edellisen kerran se on ollut yhtä alhaisella tasolla vuoden 2006 lopulla. Tosin muuttovoitto oli vähäistä myös viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Sekä lähtö- että tulomuuttajien määrät ovat olleet totuttua pienempiä viimeksi kuluneen kuuden kuukauden aikana. Tammi–maaliskuussa Helsingin seudulle muutti 7 180 henkilöä ja lähtömuuttajia oli 6 190.

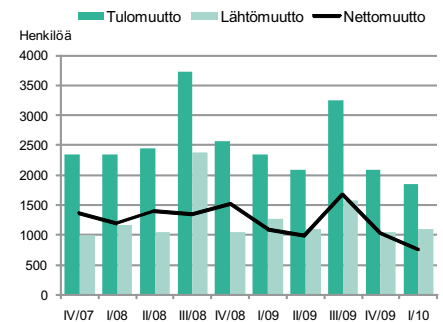
Sekä kehysalueella että pääkaupunkiseudulla muuttovoitto oli vähäistä ja muuttajien lukumäärät olivat aiempaa pienemmät ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Kehysalueen väkimäärä kasvoi tammi–maaliskuussa 240 asukkaalla muuttovoiton ansiosta. Samaan aikaa pääkaupunkiseudulla muuttoliikkeestä johtuen väestö kasvoi 750 asukkaalla. Espoossa tulo- ja lähtömuuttajia oli miltei tasan yhtä paljon. Vantaan muuttovoitto oli 270 ja Helsingin 510 asukasta.

Ulkomailta tulomuuttoa aiempaa vähemmän

Helsingin seudun ulkomailta saama muuttovoitto oli tammi–maaliskuussa 820 henkilöä, joka oli samaa suuruusluokkaa kuin neljä vuotta sitten. Muutaman vuoden jatkunut voimakkaan ulkomaisen muuttovoiton kausi näyttää olevan ainakin tällä erää ohitse, tosin tulevaisuus näyttää onko muutos vain väliaikainen. Taustalla on lähinnä tulomuuton väheneminen. Ulkomailta muutti Helsingin seudulle tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 2 060 uutta asukasta. Se oli 540 henkilöä eli neljänneksen viime vuoden vastaavaa ajankohtaa vähemmän.

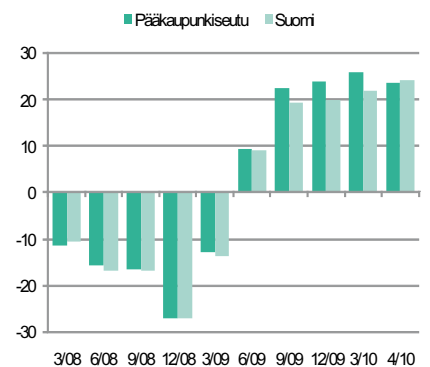
Myös Helsinkiin ulkomailta muuttaneita oli aiempaa vähemmän ja lähtömuuttajien määrä säilyi lähes ennallaan. Edellisen kerran ulkomaista tulomuuttoa oli yhtä vähän vuoden 2006 alkupuolella. Helsingissä ulkomainen muuttovoitto oli 490 henkilöä tammi–maaliskuussa. Espoossa ei ole ajan kuluessa nähtävissä voimakasta muutosta ulkomaisessa muuttoliikkeessä ja siellä väkiluku kasvoi 120 asukkaalla johtuen ulkomailta muuttaneiden enemmyydestä lähtömuuttajiin nähden. Vantaallaakaan ei ole havaittavissa suuria heilahduksia ulkomaille ja sieltä muuttaneiden määrissä. Ulkomaisen muuttoliike lisäsi sen väkimäärää 130 asukkaalla. Kehysalueelta muutti ulkomaille yhtä monta asukasta kuin vuotta aikaisemminkin, mutta tulomuuttajien määrä supistui hieman. Kyseisen alueen muuttovoitto oli 70 henkilöä tammi–maaliskuussa.

Ulkomainen nettomuutto pääkaupunki-seudulla

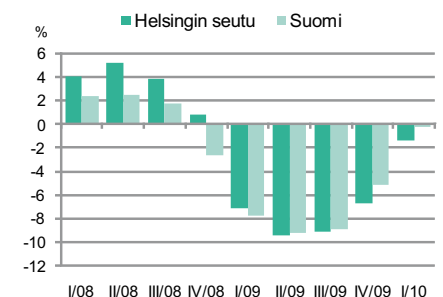
Lähde: Tilastokeskus, väestötilastot

Kuluttajien ennuste Suomen talouden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kokonaistuotannon ennakoiva kuvaaja

Lähde: Kaupunkitutkimus TA Oy ja Tilastokeskus

ALUETALOUS

Talouden nousu käynnistynyt hitaasti

Tuotannon lasku pysähtyi Helsingin seudulla viime syksynä, mutta talouden nousu on käynnistynyt hitaasti. Kuluvaan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä tuotanto oli ennakoarvion mukaan noussut vain hieman laman pohjalukemista ja oli edelleen 1,5 prosenttia alemmalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. Laman aiheuttama tuotannon lasku oli Helsingin seudulla suunnilleen yhtä suuri kuin koko maassa. Kuitenkin Helsingin seudulla lasku käynnistyi korkealta tasolta vuoden 2007 ja vuoden 2008 alkupuolen vahvan kasvun ansiosta.

Viimeksi kuluneen vuoden tuotanto oli lamasta huolimatta seudulla kuusi prosenttia ja koko maassa kolme prosenttia korkeammalla tasolla kuin vuonna 2005. Lasku alkoi seudulla jonkin verran myöhemmin kuin muualla maassa, mutta myös nousukäännä näyttää tulevan viiveellä. Helsingin seudun teollisuus painottuu elektroniikkaan sekä kone- ja laitetuotantoon, joiden kasvu on käynnistynyt hitaammin kuin metsäteollisuuden.

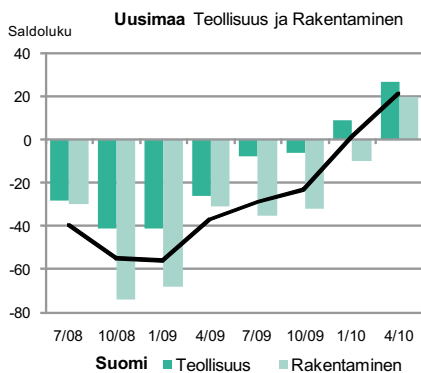
Suhdanneodotukset ovat kirkastuneet

Maailmantalous kääntyi viime kesän jälkeen parempaan suuntaan. Etlan kansainvälisen suhdanneanalyysin mukaan muutokseen vaikuttivat aluksi Kiinan ja sen jälkeen teollisuusmaiden poikkeuksellisen vahva talouspoliittinen työntö, varastojen paniikinomainen purkamisen hidastuminen ja maailmankaupan koheneminen paniikin hellittäessä. Taluskäänte on hyvin herkässä vaiheessa, koska se perustuu pitkälti tilapäisiin tekijöihin.

EK:n Suhdannebarometrinkin mukaan suhdannenäkymät ovat kirkastumassa, vaikka maailmantalouden pysähdys kohteli Suomea ankarammin kuin useimpia muita Euroopan maita. Suhteellisen vahvan lähtötilanteemme vuoksi tappiot ovat kuitenkin jääneet pelättyä vähäisemmiksi ja talouden käänne parempaan on vahvistumassa. Toisaalta kasvuun pääsyn kannalta on huolestuttavaa, että barometritietojen mukaan yritykset ovat menettäneet kilpailuasemaansa yhtäjaksoisesti yli kahden vuoden ajan.

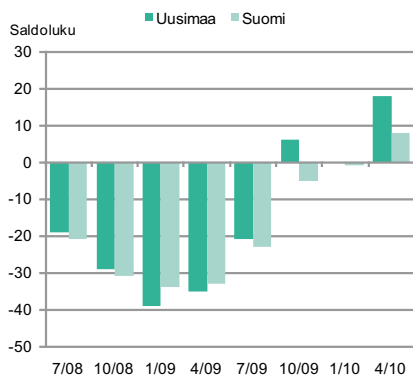
Kreikan kriisistä johtuva euron heikkeneminen on tuonut euromaille ja Suomelle väliaikaista kilpailukykyä helpotusta. Kreikan velkatilanteen ratkaisun huonoista vaihtoehdoista parhaaksi on arvioitu Kreikan lainoittaminen, joka näyttäisi pysäyttävän ongelmien leviämisen.

Teollisuus- ja rakennusyritysten suhdannenäkymät

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suhdannebarometri

Palveluyritysten odotukset suhdannenäkymistä

Lähde: Elinkeinoelämän keskusliitto, EK, Suhdannebarometri

Teollisuus ja rakentaminen

Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdanneodotukset ovat parantuneet tämän vuoden alkukuukausina. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa 21, kun se viime tammikuussa oli 1. Suhdantetilanne on silti yhä normaalia huonompi. Huhtikuussa neljännes yrityksistä arvioi suhdanteiden kohentuvan. Ennallaan suhdanteiden arveli säilyvän 71 prosenttia alasta. Uudenmaan teollisuuden ja rakentamisen yritysten suhdanneodotukset ovat lähellä koko maan keskiarvoa.

Uusia tilauksia on saatu lisää yleisesti, mutta tilaustilanne on yhä normaalia huonompi. Henkilökunnan määrä on ollut pitkään laskussa, mutta kesän aikana sen odotetaan hieman nousevan. Kannattavuus vaihtelee suuresti yrityksittäin. Investoinnit ovat jääneet vuoden takaista vähäisemmiksi.

Koko maassa teollisuusyritysten suhdannenäkymät ovat vahvistuneet kaikilla päätoimialoilla ja suhdanteiden ennustetaan paranevan seuraavan puolen vuoden aikana. Tuotannon kasvu nopeutuu ja myös kannattavuus kohentuu pitkän laskun jälkeen. Suhdannenäkymiä mittaava saldoluku oli huhtikuussa +27 (tammikuussa +9). Tosin suomalaiset teollisuusyritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdantetilannettaan yhä selvästi normaalia heikommaksi, vaikka käänne parempaan tapahtuikin jo viime vuoden lopulla.

Kapasiteetin käyttöaste on jonkin verran kohentunut, mutta monilla yrityksillä on edelleen ylikapasiteettia. Uusien tilausten määrän ennustetaan kasvavan lähikuukausien aikana, mutta kasvuvauhti jäisi alkuvuotta hitaammaksi. Henkilöstö väheni edelleen tammi–maaliskuussa. Laskusuunta loiveni kuitenkin edellisestä neljänneksestä. Lähikuukausina henkilöstömäärän arvioidaan yhä laskevan jonkin verran.

Koko maassa rakentamisen suhdanneodotukset ovat myönteiset ja tilanteen arvioidaan kohenevan kesän sekä alkusyksyn aikana. Suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa +20 (tammikuussa -10). Tosin tilannetta kuvataan kuitenkin vielä tavanomaista heikommaksi. Henkilöstömäärän väheneminen päättyi alkuvuoden aikana. Henkilöstökehitys oli hieman parempaa kuin kolme kuukautta sitten arvioitiin. Tilauskanta on kasvanut, mutta on edelleen selvästi tavanomaisen tason alapuolella. Myymättömiä asuinhuoneistoja on tällä hetkellä tuntuvasti normaalia vähemmän.

Kapasiteetin käyttöaste on selvästi parantunut vuodenvaihteen jälkeen, mutta se jää yhä alle pitkäaikaisen keskiarvon. Tällä hetkellä joka kolmannella yrityksellä on vapaata kapasiteettia. Vuosi sitten lähes kahdella kolmasosalla yrityksistä oli vastaava tilanne.

Palvelut

Uudenmaan palveluyritykset arvioivat suhdannetilanteen kohentuneen kuluvan vuoden alussa, mutta tilanne on edelleen tavanomaista heikempi. Suhdannenäkymät ovat kirkastuneet alkuvuoden aikana ja saldoluku oli huhtikuussa 18 (tammikuussa 0). Uudenmaan palveluyritysten suhdanneodotukset ovat koko maan keskiarvoa myönteisemmät.

Myyntimäärät palvelualoilla kasvoivat vuoden 2010 alkukuukausina, ja myynti oli myös hieman vuoden 2009 alkua runsaampaa. Myynnin ennakoidaan lisääntyvän selvästi seuraavan puolen vuoden aikana. Henkilökunnan määrä on supistunut aavistuksen verran alkuvuoden aikana. Kesän alussa henkilöstö pysynee keskimäärin ennallaan. Kannattavuus vaihtelee yrityksittäin, mutta keskimäärin se on hieman vuoden takaista heikempi. Hinnat pysyvät likimain ennallaan, mutta kustannukset ovat edelleen hienoisessa nousussa.

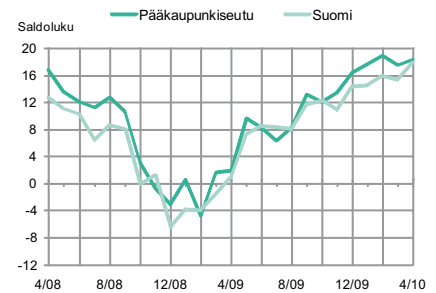
Koko maassa palveluyritykset kuvaavat tämänhetkistä suhdannetilannettaan vielä selvästi tavanomaista heikommaksi. Suhdannekuva on hieman kohentunut alkuvuoden aikana, mutta kokonaisuutena elpyminen on ollut vielä varsin vaisua. Myönteistä on kuitenkin myynnin kasvun vauhdittuminen ja henkilöstövähennysten jääminen selvästi viime vuotta pienemmiksi.

Palveluyritysten suhdannenäkymien saldoluku oli huhtikuussa tasolla +8. Edellisessä, tammikuussa tehdyssä suhdannetiedustelussa näkymät olivat lukemassa -1. Koko maassa synkimmät suhdannenäkymät palveluissa oli Itä-Suomessa, jossa saldoluku oli -33.

Suhdannebarometriin osallistuneiden palveluyritysten myynnin kasvu nopeutui alkuvuonna kohtalaiseksi. Myynnin ennustetaan jatkavan kasvua lähikuukausien aikana, ja tasainen kasvu jatkuisi loppukesälläkin.

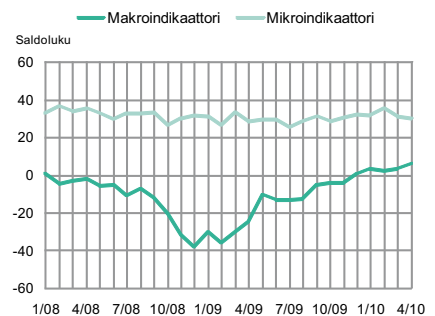
Palvelujen myyntihintojen lasku päättyi alkuvuonna ja lähikuukausina hintojen ennustetaan pysyvän vakaina tai kohoavan aavistuksen. Palveluyritysten kannattavuus heikkeni yhä loivasti. Tilanteen ennustetaan kuitenkin kohenevan lähikuukausina ja kannattavuuden lasku olisi arvioiden mukaan päättymässä. Palvelualojen henkilöstön väheneminen hidastui alkuvuonna. Lähikuukausien aikana henkilöstön ennustetaan supistuvan vielä aavistuksen.

Kuluttajien luottamusindikaattori

Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

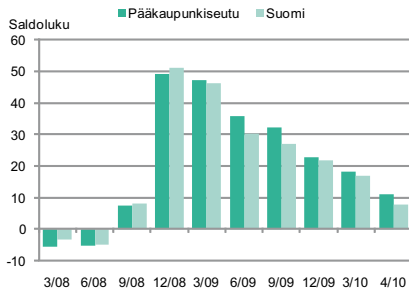
Kuluttajien makro- ja mikroindikaattorit

Mikroindikaattori: Oma talous ja säästämismahdollisuudet
Makroindikaattori: Suomen talous ja työttömyyden kehitys

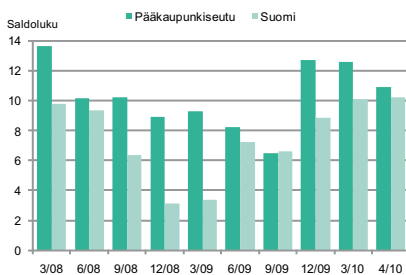
Lähde: Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien ennuste työttömyystilanteen kehityksestä seuraavien 12 kuukauden aikana

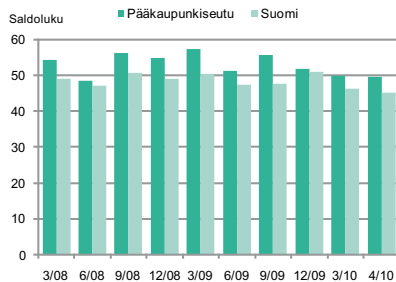
Lähde. Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien ennuste oman talouden kehityksestä seuraavan 12 kuukauden aikana

Lähde. Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien säästämismahdollisuudet seuraavien 12 kuukauden aikana

Lähde. Tilastokeskus, kuluttajabarometri

Kuluttajien luottamus myönteiseen talouskehitykseen vahvistui

Pääkaupunkiseudun kuluttajien luottamus talouden myönteiseen kehitykseen vahvistui kuluvan vuoden neljän ensimmäisen kuukauden aikana. Kuluttajabarometrin odotuksia kuvaava saldoluuku oli huhtikuussa pääkaupunkiseudulla 18,3. Koko maassa oltiin lähes samalla kannalla luvun ollessa 17,9. Edellisen kerran pääkaupunkiseudulla luottamus myönteiseen talouskehitykseen oli yhtä vahvaa vuoden 2007 lopulla.

Kuluttajilla ennätysellisen vahva luottamus koko maan talouteen

Joka toinen pääkaupunkiseudun kuluttajista odottaa Suomen taloudellisen tilanteen olevan parempi vuoden kuluttua huhtikuussa tehdyn kyselyn mukaan. Paljon paremmaksi sen olettaa muodostuvan kaksi prosenttia kuluttajista. Koko maassa kuluttajat olivat hieman tätäkin myönteisempiä odotuksissaan Suomen talouskehityksestä. Sekä pääkaupunkiseudun että koko maan kuluttajista 30 prosenttia olettaa maan taloudellisen tilanteen säilyvän samanlaisena vuodenkin kuluttua.

Työllisyytilanteen oletetaan muuttuvan valoisammaksi

Näkemykset työllisyytilanteen kehityksestä ovat myös muuttuneet valoisammiksi eli viime vuoden loppupuolella alkanut kehitys on jatkunut vahvistuen. Joka kolmas kuluttaja olettaa työttömiä olevan vuoden kuluttua saman verran kuin tälläkin hetkellä. Neljäsosa koko maan ja runsas viidesosa pääkaupunkiseudun kuluttajista olettaa heitä olevan jonkin verran vähemmän vuoden kuluttua.

Oman talouden myönteiseen kehitykseen luotetaan

Kuluttajien luottamus oman talouden myönteiseen kehitykseen palautui pääkaupunkiseudulla viime vuoden lopussa eli hieman myöhemmin kuin luottamus koko maan talouden myönteiseen kehitykseen. Huhtikuussa yli 28 prosenttia pääkaupunkiseudun kuluttajista oletti oman taloustilanteensa olevan vuoden kuluttua tämän hetkistä paremman. Koko maassa vastaava osuus oli lähes 27 prosenttia. Samanlaisena tilanteen oletettiin säilyvän 58 prosenttia pääkaupunkiseudun kuluttajista ja 63 prosenttia koko maan kuluttajista. Koko maan kuluttajat ovat siis hieman valoisampia odotuksissaan.

Säästämismahdollisuuksiinkin luotetaan

Suomalaisilla kuluttajilla on perinteisesti ollut vahva luottamus omiin säästämismahdollisuuksiinsa. Edes taantuman aikana se ei ole juurikaan horjunut. Huhtikuussa pääkaupunkiseudun kuluttajista 8 kymmenestä olettaa todennäköisesti säästävänsä tulevan vuoden aikana. Hyvin todennäköisesti odotti säästävänsä vajaa puolet kuluttajista. Koko maassa vastaava osuus oli hieman alhaisempi.

TYÖMARKKINAT

Työttömyysaste edelleen korkea

Helsingin seudun työttömyysaste oli kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 6,4 prosenttia Tilastokeskuksen otosaineiston tietojen mukaan. Arvo on vähän suurempi kuin neljänneksistä laskeutu pitkä ajan keskiarvo. Työttömyysaste kasvoi viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna 0,8 prosenttiyksikköä. Koko maassa nousu oli 1,7 prosenttiyksikköä työttömyysasteen ollessa 9,3 prosenttia. Se on noin prosenttiyksikön enemmän kuin yhdeksän viime vuoden keskimääräinen taso. Kaksi vuotta sitten vallinneeseen tilanteeseen verrattuna työttömyysaste oli Helsingin seudulla 1,6 prosenttiyksikköä ja koko maassa 2,7 prosenttiyksikköä korkeampi.

Työ- ja elinkeinoministeriön tietojen mukaan pääkaupunkiseudulla työttömyysaste oli maaliskuun lopussa 7,6 prosenttia, kun kehysalueella se oli 6,8 prosenttia. Koko maassa vailla työtä oli 10,4 prosenttia työvoimasta työ- ja elinkeinotoimistoista saatujen tietojen mukaan. Vuotta aikaisemmin työttömyysaste oli noin prosenttiyksikön pienempi sekä koko maassa että pääkaupunkiseudulla. Kehysalueella se oli ollut 1,2 prosenttiyksikköä vähemmän.

Avoimien työpaikkojen määrän väheminen päättyi

Helsingin seudulla oli avoinna runsas 8 000 työpaikkaa työ- ja elinkeinotoimistoissa maaliskuun lopussa. Se oli kolme prosenttia enemmän kuin viime vuonna samana ajankohtana. Koko maassa lukumäärä oli noin 41 000, joka oli lähes saman verran kuin vuotta aikaisemmin.

Pitkäaikaistyöttömyys kasvussa

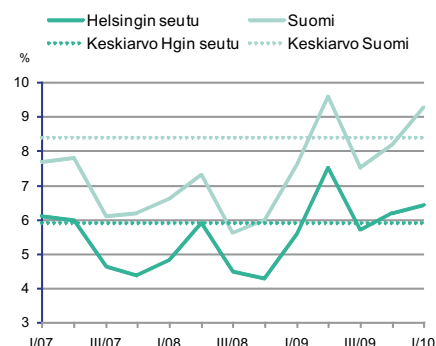
Pitkäaikaistyöttömien määrän pitkään jatkunut voimakas lasku kääntyi nousuun viime vuoden lopulla. Maaliskuussa heidän määränsä nousi runsaan kolmanneksen Helsingin seudulla ja koko maassa hieman vähemmän vuotta aikaisempaan tilanteeseen verrattuna. Helsingin seudulla oli yli vuoden työttömänä olleita henkilöitä 9 800, kun vuosituhat alkaessa heitä oli noin 15 000. Koko maassa oli maaliskuussa 51 400 yli vuoden työttömänä ollutta henkilöä. Kymmenen vuotta sitten heitä oli noin 85 000 henkilöä.

Nuorisotyöttömyyden kasvu taittui

Helsingin seudulla oli maaliskuun lopussa 5 200 nuorta työtöntä, joista neljäsosa asui kehysalueella. Nuoria työttömiä oli 13,2 prosenttia eli 610 henkilöä viime vuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Koko maassa alle 25-vuotiaita vailla työtä olevia henkilöitä oli 34 660, joka oli 2 510 viime vuoden maaliskuuta enemmän. Koko maassa nuorisotyöttömyys ei noussut prosentuaalisesti yhtä voimak-

Työttömyysaste (%)

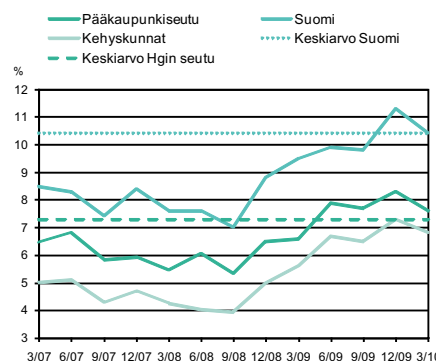
Keskiarvo (I/00–III/09) Helsingin seudulla ja koko maassa

Lähde: Tilastokeskus

Työttömyysaste (%)

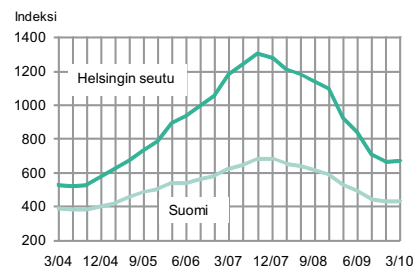
Keskiarvo (3/00–09/09) pääkaupunkiseudulla, kehysalueella ja koko maassa

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö

Avoimien työpaikkojen määrä

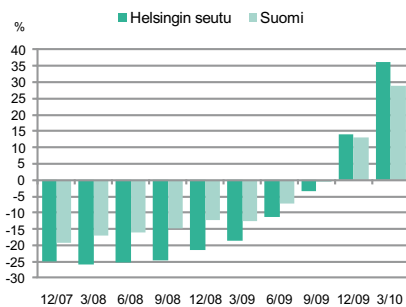
Indeksi 3/1993= 100

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Pitkäaikaistyöttömyys

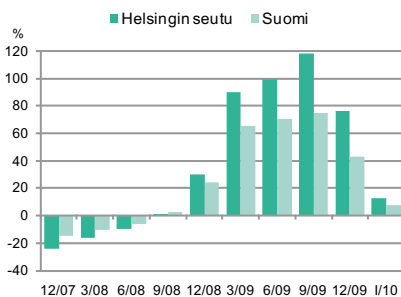
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Nuorisotyöttömyys

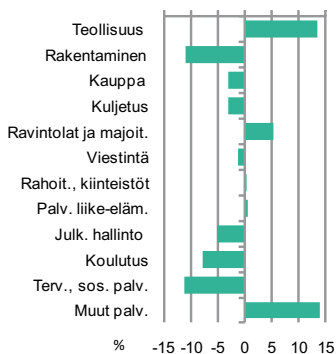
Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitys

Työllinen työvoima päätoimialoittain Helsingin seudulla

Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: Tilastokeskus, työvoimatutkimus

kaasti kuin Helsingin seudulla, mutta sielläkin lisäys oli 7,8 prosenttia. Rungas vuosi sitten alkanut nuorisotyöttömyyden raju nousu päättyi tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä jatkuen kuitenkin hitaampana.

Maaliskuussa nuorien työttömien määrä kasvoi erityisesti Vantaalla, sillä siellä heidän määränsä kasvoi 29 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta. Vantaalla oli kaikkiaan 1 300 nuorta työtöntä. Helsingissä lisäys oli edellisvuodesta 4,3 prosenttia eli 80 nuorta työtöntä edellisvuotta enemmän ja heitä oli 1 960. Espoossa heidän määränsä säilyi viime vuoden tasolla ja heitä oli 720.

Teollisuuden työllinen työvoima kasvoi

Helsingin seudulla tammi–maaliskuussa kasvoi työllisen työvoiman määrä etenkin teollisuudessa ja henkilökohtaisissa palveluissa. Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna teollisuuden työllisen työvoiman määrä lisääntyi lähes 9 000 henkilöllä, joten työntekijämäärä oli vajaa 75 700. Prosentuaalisesti nousu oli 13,5 prosenttia. Koko maassa kyseisen toimialan työntekijämäärä laski vajaa 8 prosenttia ja heitä oli 381 900.

Henkilökohtaisissa palveluissa, joihin kuuluvat muun muassa pesula-, kampaamo-, kotitaloustavaroitten korjaus ja kotitalouksien toimiminen työnantajina, oli 52 400 työntekijää Helsingin seudulla tammi–maaliskuussa. Se oli lähes 6 400 henkilöä eli kymmenesosa viime vuoden tammi–maaliskuuta enemmän.

TOIMITILAMARKKINAT

Toimitilamarkkinoiden tilanne haasteellinen

Toimitilamarkkinoiden näkymät ovat edelleen haasteelliset. Toimitilojen rakentaminen on hiipunut. Pääkaupunkiseudun kiivas toimistorakentaminen tuotti vuosina 2007–2009 lähes puoli miljoonaa uutta toimistoneliötä, mikä vastaa noin 6–7 prosentin lisäystä kokonaistilakantaan. Näin ollen etenkin pääkaupunkiseudun toimistomarkkinoilla vallitseva ylitarjontatilanne painaa vuokria alaspäin. Vajaakäytön odotetaan kasvavan edelleen ja vuokrat joustavat sen mukaisesti etenkin ongelmallisimmilla alueilla. Parhaat alueet pitävät kuitenkin vuokramarkkinoilla pintansa. Lisäksi alan asiantuntijat näkevät jo pieniä merkkejä tilanteen paranemisesta vuoden loppua kohden.

Helsingin ydinkeskusta näyttää selviävän taantuman yli suhteellisen hyvin. KTI:n Helsingin ydinkeskustaa kuvaavan toimistovuokraindexin pisteluku laski puolen vuoden aikana 1,1 prosenttia eli suunnilleen saman verran kuin edellisellä puolivuotisjaksolla. Keskimääräinen neliovuokrataso on alueella alkaneissa uusissa sopimuksissa hieman alle 24 euroa.

Vajaakäyttöaste nousussa

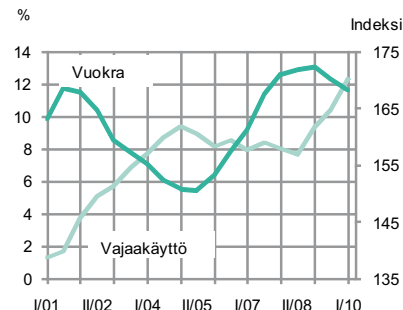
Helsingissä toimistotilojen vajaakäyttöaste oli viime vuoden viimeisellä neljänneksellä 11 prosenttia (keskustassa 7 prosenttia). Liiketoiloista käyttämättömänä oli lähes 3 prosenttia (keskustassa vajaa 2 prosenttia) ja teollisuus- sekä varastotiloista 5 prosenttia.

Espoossa toimistovuokramarkkinat ovat olleet varsin aktiivisia ja uusia sopimuksia on alkanut enemmän kuin muutamana edellisenä puolivuotiskautena. Eniten sopimuksia on alkanut Leppävaarassa. Tyhjän tilan määrä on edelleen kasvanut Espoossa ja toimistotiloista osuus oli 16,5 prosenttia. Liiketoiloista oli vajaakäytössä lähes 3 prosenttia ja teollisuus- ja varastotiloista 5 prosenttia.

Vantaalla toimitilojen uudisrakentaminen on tällä hetkellä vilkkaampaa kuin Helsingissä ja Espoossa. Etenkin lentokentän läheisyyteen nousee uusia toimitiloja eri tilatyypeissä ja Aviapoliksen alue on säilyttänyt kiinnostavuutensa myös kiinteistökaupoilla mitattuna. Vantaalla toimistotilojen vajaakäyttöaste oli 12 prosenttia viime vuoden viimeisellä neljänneksellä. Liiketoiloista oli poissa käytöstä 7,5 prosenttia. Teollisuus- ja varastotiloissa vastaava osuus oli lähes 4 prosenttia.

Toimistotilojen vajaakäyttöaste (%) pääkaupunkiseudulla

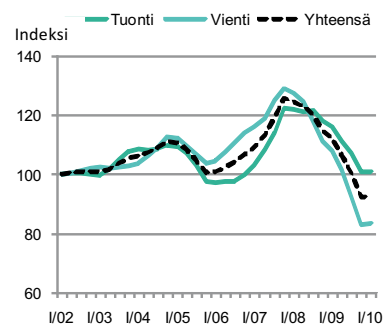
Vuokraindexi (I/1993=100) Helsingin keskustassa

Lähde: Kiinteistötalouden instituutti (KTI) ja Catella

Helsingin satamien ulkomaan tavaraliikenne

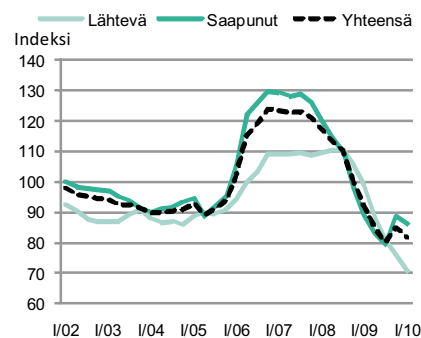
Indeksi I/2002=100

Lähde: Helsingin satama

VR:n tavaraliikenne Helsingin asemilla

Indeksi I/1993=100

Lähde:VR

LIIKENNE

Satamien tavaraliikenteessä pientä elpymistä

Helsingin sataman tavaraliikenteessä vienti lähti jälleen kasvuun kaksi vuotta kestäneen laskun jälkeen, sillä se kasvoi viisi prosenttia edellisvuodesta. Tuonti oli käytännöllisesti katsoen samalla tasolla, sillä sen vähennys oli vähän yli prosentin. Yhteensä sataman tavaraliikenteen määrä oli 2,5 milj. tonnia tammi–maaliskuussa, joka oli puolitoista prosenttia viime vuoden vastaavaa ajankohtaa enemmän. Kaksi vuotta sitten vallinneeseen tilanteeseen verrattuna määrä oli kuitenkin neljänneksen pienempi. Helsingin sataman tavaraliikenteen arvo edustaa noin kolmasosaa Suomen koko ulkomaankaupan arvosta ja kahta viidesosaa Suomen meritse kuljetetun ulkomaankaupan arvosta.

Rautateiden tavaraliikenne jatkoi vähenemistään

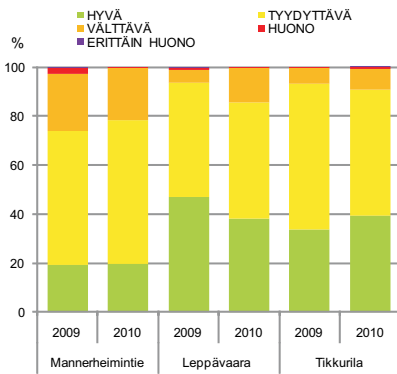
Helsingin rautatieasemien tavaraliikenteen määrä sataman tavaraliikenteestä poiketen jatkoi vähenemistään. Tammi–maaliskuussa sitä oli vajaa viidennes vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Etenkin lähtevän tavarantoiminnan määrä oli supistunut, sillä sitä oli 28 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna samaan aikaan. Yhteensä Helsingin asemilla lähtevän tavaraliikenteen määrä oli vähentynyt kaksi vuotta sitten vallinneeseen tilanteeseen nähden 46 prosenttia. Edellisen vakavan lama-kauden, 1993 alun tilanteeseen verrattuna Helsingissä rautateiden tavaraliikennettä oli 31 prosenttia vähemmän. Määrä oli 196 700 tonnia.

YMPÄRISTÖ

Ilmanlaatu suurimmaksi osaksi hyvä tai tyydyttävä

Suurimman osan ajasta ilmanlaatu oli tavanomaisella, tyydyttävällä tasolla tämän vuoden ensimmäisellä neljänneksellä. Tosin maaliskuussa tilanne oli huonompi. Ilmanlaadulle on lainsäädännössä asetettu raja-arvot, joiden alapuolella epäpuhtauksien pitoisuuksien tulee pysyä. Maaliskuun lopussa raja-arvotaso oli ylittynyt tänä vuonna Mannerheimintieellä 7, Vallilassa 1, Hämeentiellä 4, Leppävaarassa 5, Koivuhaassa 3, Tuusulassa 4 ja Lohjalla 2 kertaa. Sallittu ylitysmäärä on tietystä mittauspisteessä 35 kertaa. Ylitykset johtuivat katupölystä, jota liikenne nosti ilmaan kuivilta kaduilta.

Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla, I neljännes 2009 ja 2010

Lähde: HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

HSY seuraa pääkaupunkiseudun ilmanlaatua jatkuvasti. Seudulla on 11 ilmanlaadun mittausasemaa, joiden tulokset päivittyvät tunneittain HSY:n verkkosivuille. HSY:n mittausasemista 7 on pysyviä ja neljä vaihtaa paikkaansa vuosittain. Vuonna 2010 siirrettävät mittausasemat mittaavat ilmanlaatua Eteläsatamassa, Töölöntullissa, Myyrmäessä ja Niittymaalla. Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan ilmanlaadun seurantamittaukset ovat Keravalla ja Lohjalla.

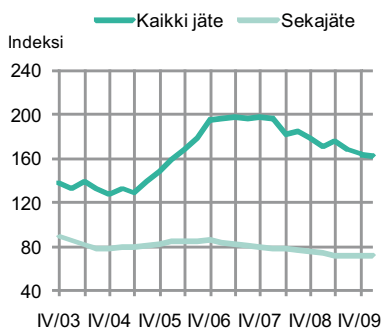
Kaatopaikkajätteen määrä laskussa

Kahden viime vuoden aikana Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotetun jätteen määrä on vähentynyt voimakkaasti. Tosin viimeisen puolen vuoden aikana määrän väheneminen ei ole ollut enää yhtä voimakasta ja yhdyskuntajätteen määrä kääntyi jopa jälleen hienoiseen nousuun tammi–maaliskuussa. Tuolloin jätettä otettiin vastaan yhteensä 139 400 tonnia, josta yhdyskuntajätettä oli 82 500 tonnia.

Ämmässuo on pohjoismaiden suurin käytössä oleva jätteenkäsittelykeskus. Alueen laajuus on noin 190 hehtaaria, josta 50 hehtaaria on kaatopaikka-alueita ja 20 hehtaaria erilaisia hyötykäyttöalueita mm. kompostoinnin käytössä. Käsittelykeskuksessa otetaan vastaan yhdyskuntajätteet Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan ja Kirkkonummen kuntien alueelta. Toiminnasta huolehtii HSY Jätehuolto. Vuonna 2009 pääkaupunkiseudun asukkaat tuottivat sekajätettä keskimäärin 170 kiloa per henkilö.

Kaatopaikkajätteen määrä

Indeksi (I/1993=100)

Lähde: HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

HYVINVOINTI

Toimeentulotuen saajien määrä kasvoi

Toimeentulotuen saajia oli pääkaupunkiseudulla keskimäärin kuukaudessa tämän vuoden tammi–maaliskuun aikana 50 000 ja määrä oli kasvanut runsaan kymmenesosan viime vuoteen verrattuna. Helsingissä heitä oli 32 700, Vantaalla 9 100 ja Espoossa 8 300. Eniten toimeentulotuen saajien määrä kasvoi Helsingissä, jossa lisäys oli 12 prosenttia. Espoossa se oli prosenttiyksikön vähemmän. Vähiten lisäystä oli Vantaalla, jossa nousu oli hieman yli 9 prosenttia.

Asumistuen saajien määrä nopeassa kasvussa

Asumistuen saajien määrä oli kasvanut pääkaupunkiseudulla prosentuaalisesti enemmän kuin toimeentulotuen saajien määrä, sillä kasvua oli 15,1 prosenttia. Kelan myöntämän yleisen asumistuen saajia oli noin 38 500 maaliskuun lopussa. Helsingissä tämän tuen saajia oli 24 300. Espoossa heitä oli 6 700 ja Vantaalla lähes 7 400. Viime vuoden ensimmäiseen neljännekseen verrattuna Helsingissä nousu oli lähes 16 prosenttia, Espoossa 14,5 prosenttia ja Vantaalla 14 prosenttia.

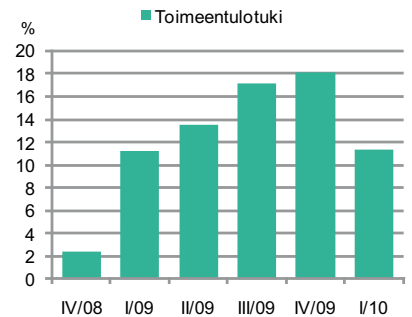
Pienituloinen ruokakunta voi saada Kelasta yleistä asumistukea asumismenojensa vähentämiseksi. Ruokakunnan muodostavat samassa asunnossa asuvat henkilöt, ja asumistuki myönnetään ruokakunnalle yhteisesti. Asumistuen määräytymiseen vaikuttavat ruokakunnan henkilöluku, asunnon pinta-ala, asunnon sijaintikunta, valmistumis- tai peruserävuosi sekä lämmitysjärjestelmä, bruttokuukausitulojen yhteismäärä ja omaisuus.

Kotihoidontuen saajia aiempaa huomattavasti enemmän

Kotihoidontuen saajien määrä nousi ennätyskellisen paljon kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna, sillä lisäys oli 5,5 prosenttia. Etenkin Helsingissä oli kasvua, runsas 8 prosenttia. Vantaalla heidän määränsä kasvoi vajaa 5 prosenttia ja Espoossa noin kaksi prosenttia. Pääkaupunkiseudulla oli yhteensä 13 300 kotihoidontukea saavaa perhettä. Helsingissä heidän lukumääränsä oli lähes 6 600, Espoossa hieman alle 3 700 ja Vantaalla lähes 3 000 tammi–maaliskuussa.

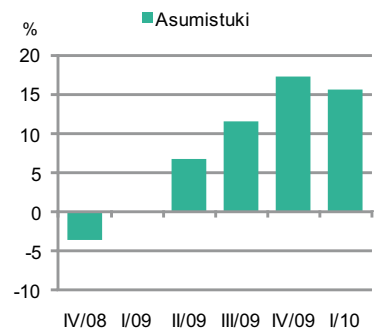
Kotihoidon tukea voi hakea perhe, jonka alle 3-vuotias lapsi ei ole kunnan järjestämässä päivähoitossa. Lasta voi hoitaa jompikumpi vanhemmista tai muu hoitaja tai yksityinen päivähoitot tuottaja. Lasten kotihoidon tukeen kuuluu hoitoraha sekä hoitolisä, johon vaikuttavat perheen tulot. Hoitorahaan ne eivät vaikuta. Vanhemmat voivat siis olla töissä tai esimerkiksi palkallisella vuosilomalla kotona ja saada hoitorahaa. Hoitoraha on yhdestä alle 3-vuotiaasta 314,28 euroa kuukaudessa. Hoitolisään vaikuttavat perheen koko ja bruttotulot. Kaupungit maksavat myös itse määrittelemäänsä lisäsunnan hoitorahan ja hoitolisän ohella.

Toimeentutukea saaneet pääkaupunkiseudulla Muutos (%) edellisestä vuodesta

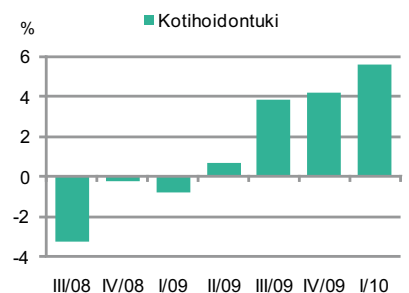
Lähde: Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit

Asumistukea saaneet pääkaupunkiseudulla Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: KELA

Kotihoidon tukea saaneet pääkaupunkiseudulla Muutos (%) edellisestä vuodesta

Lähde: KELA

Ilmasto muuttuu – miten pääkaupunkiseutu sopeutuu?

Ilmasto lämpenee ja sen myötä sään ääri-ilmiöt voimistuvat. Myös pääkaupunkiseudulla on varauduttava aiempaa tuulisempiin, sateisempiin tai kuivempiin olosuhteisiin. Tulvavesi nousee useammin niin merenrannoilla kuin jokilaaksoissa. Vaikka ympäristöön kohdistuvien muutosten nopeus on epävarmaa, niin varmaa on kuitenkin se, että muutokseen varautuminen kannattaa.

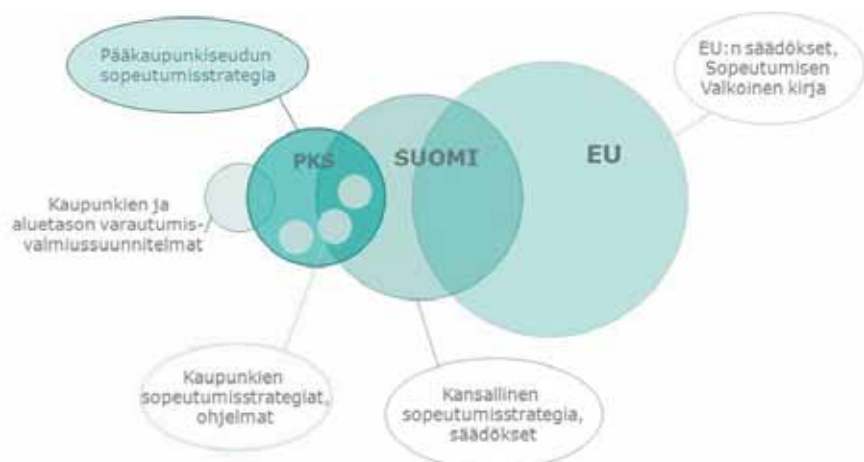
Parhaat kaupunkiympäristömme suunniteltiin ja rakennettiin yli sata vuotta sitten. Vuosi 2100 ei ole ollenkaan niin kaukana puhuttaessa siitä, miten kaupunkisuunnittelussa jo nyt tulisi varautua uusimpiin laskelmiin sään ääri-ilmiöistä ja vaikutuksista. Kestävä kehitys ei ole vain hillittyä hiilijalanjälkeä ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä, vaan se on myös mitä suurimmassa määrin varautumista edessä oleviin muutoksiin – jo nyt. Kaupunkielämän muuttuvassa ilmastossa tulee olla kestävää ja turvallista myös lapsillemme.

Tarvitaan sekä hillintää että sopeutumista

Mitä paremmin ja nopeammin onnistumme ilmastonmuutoksen hillinnässä, sitä paremmat edellytykset meillä on välttää vaarallinen ilmastonmuutos. Kasvihuonekaasupäästöjen hillintään keskittyvä Pääkaupunkiseudun ilmastostrategia 2030 valmistui pari vuotta sitten ja kaupungit toteuttavat sen keinoja omassa työssään.

Päästöjen hillintä on edelleen ensisijaista lämpenemisen hidastamiseksi niin maailmanlaajuisesti kuin erityisesti kehittyneillä kaupunkiseuduilla, jossa asukasta kohden lasketut päästöt ovat korkeita. Aiemmat ja nykyiset kasvihuonekaasujen päästöt ilmakehään tarkoittavat kuitenkin sitä, että ilmasto lämpenee vielä kauan, jolloin tilanteeseen sopeutuminen ja varautuminen ovat välttämättömiä.

Pääkaupunkiseudun sopeutumisstrategialla on laajat yhteydet seudullisesti, kansallisesti ja EU:n puitteissa

Muuttuva ilmasto on totutusta poikkeava ja aiempaa ennakoimattomampi. Suunnittelijat ovat uuden tilanteen edessä. Aikaisemmin riitti kärjistäen ilmaistuna, että rankimmat sateet, tuulet ja tulvat arviointiin peruutuspeiliin katsoen viimeisen sadan vuoden tilastojen perusteella. Menneisyyden todennäköisyyksien mukaan osattiin arvioida rakennusten paikat ja korkeusasemat sekä mitoittaa rakenteet ja tekniset verkostot. Uusimpien ilmastokenaarioiden maailmassa peili on käännettävä tulevaisuuteen. Varsinkin rannikolla sijaitsevalla pääkaupunkiseudulla voi ilmastomuutokseen sopeutuminen vaatia nykyisten toimintatapojen muuttamista tai kokonaan uudenlaisten toimien kehittämistä.

Miten sopeutumiseen varaudutaan pääkaupunkiseudulla?

Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten ja HSY Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän yhteisen ilmastomuutokseen sopeutumisen strategian valmistelu käynnistyi viime vuonna ja sen on määrä valmistua vuoden 2011 lopussa. HSY vastaa työn valmistelusta ja sitä ohjaa johtoryhmä, jonka puheenjohtajana toimii Helsingin kaupungininsinööri Matti-Pekka Rasilainen. Johtoryhmä on koottu laaja-alaiseksi siten, että siihen kuuluu HSY-jäsenkaupunkien teknisen toimialan johtavia viranhaltijoita ja asiantuntijoita mm. kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja kuntatekniikan osalta. Lisäksi johtoryhmässä ovat edustettuina HSY- ja HSL kuntayhtymät, pelastuslaitokset sekä sisäasiainministeriö ja ympäristöministeriö.

Käytännön valmistelutyötä edistää myös HSY:n kaksi EU-rahoitteista hanketta. Toinen on Julia 2030-hanke, jonka yhtenä osana on kaupunkiseudun sopeutumisen strategia. Toinen on Baltic Sea Region -ohjelman BaltCICA-hanke, jossa HSY ja Helsingin kaupungin ympäristökeskus ovat kumppaneina ja jossa kehitetään sopeutumismenettelyjä.

Yhteisellä strategialla pureudutaan rakennettuun kaupunkiympäristöön

Pääkaupunkiseudulla sopeutumisstrategian ydinajatuksena on valmistella rakennettua kaupunkiympäristöä koskeva strategia, joka on alueelle yhteinen ja hallintorajoista riippumaton. Työssä tunnistetaan alueellisia ilmastovaikutuksia ja määritellään keinoja vaikutusten ennakkointiin. Keskeistä työssä on riskien tunnistaminen ja hallinta. Tärkeätä on myös tunnistaa ne toimintalinjat ja keinot, joiden toteutus edellyttää kaupunkien yhteistyötä ja/tai joiden toteuttamisessa tarvitaan kuntarajat ylittäviä toimintamalleja. Tarkasteluun on syytä liittää myös yhteiset käsitykset normiohjauksen tarkistustarpeista yhteneväksi pääkaupunkiseudulla. Mahdollisuuksien mukaan työssä arvioidaan myös ilmastomuutoksen vaikutusten ja sopeutumisen kustannuksia.

Merivesi nousi tammikuussa 2006 Kauppatorille ja Esplanadille asti. Satoja metrejä paperipaaleja tulvaa torjumassa.

Kuva: Esko Kuusisto

Laskelmia ilmaston ja merenpinnan muutoksista

Sopeutumisstrategiaa varten tehtiin viime vuonna useita taustaselvityksiä. Ilmatieteen laitos teki selvityksen pääkaupunkiseudun ilmastosta sekä skenaariot ilmaston ja merenpinnan muutoksista tulevaisuudessa. Suomen ympäristökeskus mallinsi jokitulvien riskejä Espoon ja Vantaanjoilla ilmastonmuutoksen oloissa. Lisäksi koottiin katsaus ilmastonmuutoksen vaikutuksista seudulla olemassa olevien tutkimusten ja selvitysten pohjalta ja haastateltiin toimijoita.

Yhteisen näkemyksen syntymiseksi sopeutumisesta pääkaupunkiseudulla HSY järjestää myös työpajoja kaupunkien asiantuntijoille, suunnittelijoille ja strategiatyön johtoryhmälle. Ensimmäisessä työpajassa viime vuoden marraskuussa tunnistettiin varautumisen kannalta keskeisiä ilmastovaikutuksia sekä kartoitettiin yhteistyötarpeita. Johtoryhmän työpajassa tämän vuoden huhtikuussa määriteltiin sopeutumisen alustavia toimenpidelinjauksia pääkaupunkiseudulle.

Tämän vuoden aikana sopeutumisstrategiatyössä määritellään pääkaupunkiseudulle keinoja ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi toimenpidelinjausten pohjalta. Syksyllä arvioidaan riskejä ja sopeutumisen kustannuksia. Sopeutumisstrategian raportin luonnos valmistuu alkuvuodesta 2011, jonka jälkeen se lähetetään lausunnoille kaupunkeihin ja muille sidosryhmille. Strategia valmistuu vuoden 2011 lopulla.

Jokitulvaa Vantaan Keimolan Luhtaanmäessä kesän 2004 rankkasateiden aikaan.

Kuva: Kari Rantakokko

info

Aluejako

Pääkaupunkiseutu:	Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen
Kehysalue:	Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti
Helsingin seutu:	Pääkaupunkiseutu ja kehysalue
Uusimaa:	Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan maakunnat

Käsitteitä

Asunnon ostoaikomukset:

Niiden kotitalouksien osuus, jotka aikovat ostaa asunnon varmasti tai mahdollisesti seuraavan vuoden aikana.

Ilmanlaatuindeksi:

HSY:n (ent. YTV) kehittämä indeksi, joka lasketaan tunneittain. Huomioon otetaan rikkidioksidin, typpidioksidin, hiilimonoksidin, otsonin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet, joille määritetään ali-indeksi. Näistä korkein määrittelee ilmanlaatuindeksin arvon mittausasemalla.

Lento- ja laivaliikenteen matkustajat:

Saapuneet ja lähteneet matkustajat yhteensä.

Liukuva vuosisumma:

Kausitasoitusmenetelmä, jolla tasataan vuoden sisäistä, toisvaluonteista vaihtelua. Vuosineljänneksen arvo lasketaan summaamalla neljän viimeisimmän neljänneksen arvot ja jakamalla summa luvulla 4.

Pitkäaikainen keskiarvo:

Summataan tietyn ajanjakson neljännesten arvot ja jaetaan luku neljännesten lukumäärällä.

Rikokset (poliisin tietoon tulleet):

Väkivaltarikokset: henkeen tai terveyteen kohdistuvat rikokset sekä siveellisyysrikokset. Omaisuusrikokset: varkaudet, törkeät varkaudet ja näpistykset.

Saldoluku:

Saldoluvulla kuvataan odotuksia suhdanne- ja kuluttajabarometrissä. Luku saadaan, kun myönteisten vastausten prosentiosuuksista vähennetään kielteisten vastausten prosentiosuudet. Positiivinen luku kuvaa myönteisiä odotuksia.

Suhdeluku (indeksi):

Perusajankohdan arvo on suhdelukuna 100. Kuluvan ajanjakohdan arvo jaetaan perusvuoden arvolla (sekä kerrotaan sadalla) ja saatu suhdeluku ilmaisee prosentimuutokseen perusvuoteen nähden (esim. 110 merkitsee kymmenen prosentin nousua perusvuodesta).

Tuotanto:

Kuvaa alueen yritysten ja muiden yhteisöjen tuotannollista aktiiviteettia.

- 1) Helsingin seutu: Toimialoittaisten tuotannon kehitystä ennakoivien indikaattorien perusteella konstruoitu Helsingin seudun tuotannon ennakoiva kuvaaja. Tuorein katsauksessa esitettävä tieto perustuu indikaattoreiden ennakoarvioihin. Tietolähde: Kaupunkitutkimus TA Oy.
- 2) Suomi: Tilastokeskuksen kansantalouden neljännesvuositilinpäiden bruttokansantuote kiintein hinnoin. Tuorein neljännes on Tilastokeskuksen julkaisema kokonais-tuotannon ennakkotieto.

Työnvälitystilasto:

Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tilasto, joka perustuu työnhakijoiden rekisteriin.

Työttömyysaste:

Työttömien osuus työvoimasta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työttömyysasteet poikkeavat toisistaan johtuen tietojen erilaisesta hankintatavasta.

Työvoimatutkimus:

Tilastokeskuksen otospohjainen kuukausittain tehtävä haastattelututkimus. Työllisyyttä koskevissa toimialoittaisissa tiedoissa on pienten toimialojen kohdalla suurehko virhemarginaali.

Avainlukuja

Väestö 31.3.2010*	Helsinki	Espoo	Vantaa	H:gin seutu ¹	Suomi
Väkiluku	584 297	244 889	198 291	1 338 195	5 355 958
Väestönmuutos vuoden alusta	947	559	655	2 829	4 531
Väestönmuutos, %	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2
Muuttovoitto	512	-2	273	993	2 451

Työmarkkinat 3/2010

Työllinen työvoima (TK)	297 257	135 729	96 461	679 074	2 349 841
Muutos vuoden takaisesta, %	-0,9	0,9	-3,2	-1,3	-2,6
Työttömät (TEM)	24 600	8 102	9 530	52 926	275 248
Työttömyysaste, % (TEM)	7,8	6,2	8,8	7,4	10,4
Työllisyysaste, % (TK)	72,5	74,6	71,1	72,4	66,1

Hyvinvointi I/2010*

	Helsinki	Espoo	Vantaa	PKS
Asumistuen saajat	24 258	6 744	7 364	38 458
Muutos vuoden takaisesta, %	15,7	14,5	14,0	15,1
Toimeentulotuen saajat ²	32 662	9 107	8 256	50 025
Muutos vuoden takaisesta, %	12,0	9,2	11,1	11,3
Kotihoidontuen saajat	6 561	3 678	2 987	13 299
Muutos vuoden takaisesta, %	8,1	1,9	4,7	5,6

*ennakkotieto.

¹poislukien Kauniainen.

²poislukien Kauniainen.

HELSINGIN SEUDUN SUUNNAT

- Muutostietoja neljännesvuosittain
- Ilmestyy vuonna 2010 viikoilla 9, 22, 35, 48
- Sähköinen versio on luettavissa osoitteessa:
www.hel.fi/seudun_suunnat

Toimitus ja julkaisija:

Helsingin kaupungin tietokeskus

PL 5500

00099 Helsingin kaupunki

sähköposti: seudunsuunnat@hel.fi

www.hel.fi/seudun_suunnat

Lisätietoja:

Leena Hietaniemi, Helsingin kaupungin tietokeskus, p. 09 310 36404

Leila Lankinen, Helsingin kaupungin tietokeskus p. 09 310 36402

etunimi.sukunimi@hel.fi

ISSN 1455-819X (painettu)

ISSN 1796-7287 (verkossa)

KUSTANTAJAT

Helsingin seudun ympäristöpalvelut
-kuntayhtymä (HSY)

Helsingin kaupungin tietokeskus

Espoon kehittämis- ja tutkimusyksikkö

Vantaan tilasto- ja tutkimusyksikkö

Uudenmaan liitto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja
ympäristökeskus (ELY-keskus)

Helsingin seudun kauppakamari